

5 10 15 20	ad bonitatem suam apprehensam et intentam dicitur movere efficiens ad producendum aliquid. Item S'ancti' T'homae' de veri'tate' q. 22 ar: xii^{cv} videtur velle quod finis sit ratio agendi ipsius agentis sed ratio agendi est forma agentis per quam agit igitur oportet finem inesse agenti sed non inest agenti secundum esse nature perfectum quia tunc quiesceret agens igitur inest per^{cw} modum finis intencionis igitur finis preexistit in agente per intellectum cuius est recipere aliquid per modum intencionis(.)⁵¹⁷ Hec ille: incipiendo ab ultimo sequitur primo quod finis preexistit realiter secundum suam intencionem(.)⁵¹⁷ secundo quod finis nunquam haberet illud esse reale nisi esset agens per intellectum. Tercio quod duo sunt de ratione finis scilicet esse intentum et hoc convenit cuilibet fini et esse in sua natura vel realiter vel secundum rationem sed nulla pars illius disiunctive convenit omni fini(.). Sequitur quarto quod finis per intencionem suam est forma realis. per intellectum agentis quandoque ab agente realiter distincta probatur nullum ens rationis potest esse forma vel principium^{cx} vel ratio actionis realis sed finis est ratio realis actionis igitur. Hec missum facio: teneat quilibet quod sibi videtur consonum.	
20	^{cy}Conclusio tertia.^{cy} Distinctio specivoca vel formalis potenciarum. habituum: virtutum: et actuum penes formalem rationem et non materialem finium et obiectorum est attendenda(.). Supposito quod obiecta habent se active ad aliqua illorum. probatur sic. Unumquodque	Con'clusio' ter'cia' 'de' veri'tate' q. 22 ar(.). x. ad i.⁵¹⁸ S'anctus' T'homas' iii. d: 24 q. i. ar: i. ad i.⁵¹⁹ et i. q. i. ar: i. ad 2.⁵²⁰ vii me'taphisice' lec: vi⁵²¹ et prima secunde q. liiii: ar: 2. ad 2.⁵²²
	cv) vom Editor verbessert für xi cw) Im Korrekturverzeichnis bittet Karlstadt um Löschung eines doppelten Spatiums an dieser Stelle cx) vom Editor verbessert für perrincipium cy-cy) im Original im fortlaufenden Text	
516 517 518 519	<i>Opera</i> (Busa) 2, 65). Vgl. Thomas, S.c.g. III cap. 20 n. 1: »Patet ergo ex his quae dicta sunt quod assimilari ad Deum est ultimus omnium finis. Id autem quod proprie habet rationem finis, est bonum. Tendunt igitur res in hoc quod assimilantur Deo proprie inquantum est bonus.« (Thomas, <i>Opera</i> (Leonina) 14, 46; Thomas, <i>Opera</i> (Busa) 2, 65). Zitiert unter Auslassungen und mit paraphrasischen Einschüben Thomas, De ver. q. 22 art. 12 co.: »Ratio autem agendi est forma agentis per quam agit; unde oportet quod insit agenti ad hoc quod agat. Non autem inest secundum esse naturae perfectum, quia hoc habito quiescit motus; sed inest agenti per modum intentionis; nam finis est prior in intentione, sed posterior in esse. Et ideo finis praexistit in movente proprie secundum intellectum, cuius est recipere aliquid per modum intentionis, et non secundum esse naturae.« (Thomas, <i>Opera</i> (Leonina) 22.3, 642; Thomas, <i>Opera</i> (Busa) 3, 133). Vgl. Thomas, De ver. q. 22 art. 10 ad 1: »Ad primum ergo dicendum, quod distinctio potenciarum non ostenditur ex obiectis secundum rem consideratis, sed secundum rationem: quia ipsae rationes obiectorum specificant ipsas operationes potenciarum.« (Thomas, <i>Opera</i> (Leonina) 22.3, 636; Thomas, <i>Opera</i> (Busa) 3, 132). Vgl. Thomas, In III Sent. d. 24 q. 1 art. 1 qc. 1 co.: »Respondeo dicendum, ad primam quaestionem, quod in obiecto alicuius potentiae contingit tria considerare: scilicet id quod est formale in obiecto, et id quod est materiale [...]. Et quia unumquodque agit secundum quod est in actu et per suam formam, obiectum autem est activum in virtutibus passivis; ideo ratio obiecti, ad quam proportionatur potentia passiva, est id quod est formale in obiecto; et secundum hoc diversificantur potentiae et habitus, qui ex ratione obiecti speciem recipiunt: et haec tria est invenire in obiecto	

